LOFTSLAGSSTEFNA REYKJAVÍKUR

DAGUR B. EGGERTSSON BORGARSTJÓRI

Markmið um kolefnishlutleysi og aðlögun að loftslagsbreytingum ásamt aðgerðaáætlun til ársins 2020

Markmið Reykjavíkurborgar er að verða kolefnishlutlaus fyrir árið 2040 og lagi sig að loftslagsbreytingum með vistvænum og mannvænum hætti. Aðgerðir verða endurskoðaðar árið 2020 og á 5 ára fresti eftir það í samræmi við Parísarsamkomulagið 2015. Árangur verður mældur á 2 ára fresti miðað við stöðuna árið 2015.

Samfélagslegar aðgerðir til 2020:

Samgöngur og orkunotkun:

- Hlutdeild bílaumferðar verði 58% árið 2030, almenningssamgangna 12% og gangandi og hjólandi 30% í samræmi við markmið Aðalskipulags Reykjavíkur, stefnu borgarinnar um eflingu almenningssamgangna og hjólreiðaáætlun.
- Bílaumferð og almenningssamgöngur verði laus við losun gróðurhúsalofttegunda árið 2040.
- Reykjavíkurborg beiti sér fyrir eflingu almenningssamgangna með hraðvögnum eða léttlestum, svo kallaðri Borgarlínu í samvinnu við önnur sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu og samgönguyfirvöld.
- Stutt verður við orkuskipti í samgöngum og stuðlað að aukinni hlutdeild rafvæddra samgangna í samvinnu við Orkuveitu Reykjavíkur, m.a með því að:
  - Standa fyrir uppsetningu hleðslustöðva í bílastæðahúsum borgarinnar.
  - Setja upp hleðslustöðvar við valdar byggingar á vegum borgarinnar fyrir gesti og starfsfólk.
  - Reykjavíkurborg vinni með OR að hugmyndum um uppsetningu hleðslustöðva í hverfum.
  - Setja fram áætlun um hvernig strætó og væntanleg borgarlína geti alfarið gengið fyrir orkugjöfum sem ekki losa gróðurhúsalofttegundir.
  - Regluverk Reykjavíkurborgar og fyrirtækja í eigu hennar verði rýnt með það að markmiði að ryðja úr vegi hindrunum fyrir rafvæðingu samgangna og auðvelda innleiðingu þeirra.
- Stefnt verði að því að draga úr ferðaþörf með áherslu á rafræna þjónustu borgarinnar fyrir einstaklinga, fjölskyldur og fyrirtæki. Stuðlað verði að því að frístundatilboð og þjónusta sem ekki er rafræn verði veitt sem næst notendum eða gerð aðgengileg með vistvænum fararmátum innan hvers borgarhluta í gegnum staðsetningu þjónustunnar, fyrirkomulag samgangna og með gerð hverfisskipulags fyrir öll hverfi.
- Unnin verður áætlun til að stytta vegalengdir og draga úr umferð vegna flutnings jarðefna vegna byggingaframkvæmda. Auknir sjóflutningar koma til greina. Í þessu skyni verði unnið umhverfismat á frekara grjótnámi og jarðefnavinnslu í Geldinganesi.
- Stefnt verði að rafvæðingu Faxaflóahafna og í því skyni sóst eftir samstarfi

við ríki, orkusölufyrirtæki og aðrar hafnir.

- Unnið verði að snjallvæðingu bygginga og innviða borgarinnar til að stuðla að orkusparnaði og draga úr sóun auðlinda, m.a. í samvinnu við Félagsbústaði.

Landnotkun

- 90% nýrra íbúða verði innan þéttbýlismarka til að efla nærþjónustu og draga úr ferðaþörf.
- Unnin verði áætlun og skilgreindir hvatar sem miða að fækkun bensínstöðva. Markmiðið verði að dælum fyrir jarðefnaeldsneyti innan borgarmarkanna fækki um 50% til ársins 2030 og þær verði að mestu horfnar árið 2040.
- Gerð verður fýsileika könnun fyrir vindmyllugarð innan borgarmarkanna í samvinnu við Orkuveitu Reykjavíkur.
- Fyrir árslok 2016 verði möguleg kolefnisbinding með skógrækt og endurheimt votlendis kortlögð.
- Unnin verði skógræktaráætlun fyrir Geldinganes og Kjalarnes, meðal annars m.t.t. skjólmyndunar og framtíðarsýnar um nýtingu og skipulag svæðisins. Þar fái skólar, stofnanir og fyrirtæki borgarinnar reiti til gróðursetningar og kolefnisjöfnunar á starfsemi sinni.

Vitundarvakning

- Lykiláhersla verði lögð á áframhaldandi samstarf Reykjavíkurborgar og atvinnulífs og fyrirtækja um að minnka útblástur og draga úr myndun úrgangs. Þátttakendur í loftslagsyfirlýsingu Reykjavíkurborgar og Festu verði a.m.k. 200 árið 2020 og nái til meirihluta atvinnulífs í borginni.
- Verkefni til að draga úr matarsóun verður sett af stað í tengslum við Nýtniviku 2016.
- Settur verður upp vefur til að efla almenna þekkingu á því hvernig draga megi úr losun gróðurhúsalofttegunda og gera heimili kolefnishlutlaus.
- Við gerð heildstæðrar matarstefnu verði sett fram áfangaskipt áætlun fyrir lok árs 2017 til að efla staðbundna matarmenningu, matvæla -framleiðslu og -ræktun.

Úrgangsmál

- Úrgangsflokkum á grenndarstöðvum verður fjölgað á tímabilinu í samræmi við aðgerðaáætlun í úrgangsmálum.
- Íbúar fái fræðslu um og hvatningu til að stunda heimajarðgerð.
- Lokið verður við byggingu gas- og jarðgerðarstöðvar árið 2018.
- Hafin verður söfnun á lífrænum úrgangi árið 2019 þegar gas- og jarðgerðarstöðin verður risin.

Aðgerðir til að aðlagast loftslagsbreytingum:

- Kortleggja skal helstu áhættuþætti, þ.m.t. flóðasvæði, setja inn í skipulag og gera áætlun um nauðsynlegar mótvægisaðgerðir.
- Innleiða skal blágrænar ofanvatnslausnir og gera ráð fyrir grænum lausnum við flóðavarnir auk tæknilegra lausna.

Mælikvarðar :

- Heildarlosun gróðurhúsalofttegunda sem verða til innan Reykjavíkurborgar.
- Heildar kolefnisbinding innan borgarmarkanna.

Markmið í rekstri Reykjavíkurborgar í loftslagsmálum

Markmið Reykjavíkurborgar er að rekstur hennar verði kolefnishlutlaus fyrir árið 2040. Aðgerðir verða endurskoðaðar árið 2020 og á 5 ára fresti eftir það í samræmi við Parísarsamkomulagið 2015. Árangur verður mældur árlega.

Rekstrarlegar aðgerðir til 2020:

- Grænar áherslur verði ekki val heldur skylda í öllum rekstri borgarinnar. Öll svið og starfsstaðir borgarinnar taki þátt í grænum skrefum borgarinnar eigi síðar en í árslok 2016.
- Árið 2025 mun 100% bílaflota Reykjavíkurborgar nota orkugjafa sem ekki losa gróðurhúsalofttegundir.
- Sett verður upp ferli til að styðja við kolefnishlutlaus innkaup.
- Skráning ferðaheimilda verði breytt þannig að telja þurfi fram losun frá flugi.
- Sett verður upp nýtt verkefni undir Grænum skrefum með leiðbeiningum um hvernig vinnustaðir geta orðið kolefnishlutlausir og /eða dregið úr myndun úrgangs.
- Sérstök loftslagsáætlun leik- og grunnskóla verði sett fram þar sem gert verði ráð fyrir virkri þátttöku barna og unglinga við aðgerðir, mælingar og eftirfylgni.
- Ferðir starfsmanna til og frá vinnu verði kannaðar með árlegri ferðavenjukönnun í fyrsta sinn 2017.
- Fyrir 2018 standi öllum starfsmönnum Reykjavíkurborgar í fullu starfi til boða að fá greitt fyrir að ferðast á hagkvæman og vistvænan hátt til og frá vinnu með undirritun samgöngusamnings.
- Grænt bókhald yfir notkun jarðefnaeldsneytis, losun gróðurhúsalofttegunda, orkunotkun og úrgangsmagn verður sett upp og birt árlega á vefsíðu Grænna skrefa í rekstri Reykjavíkurborgar frá og með 2017.

Mælikvarðar :

- Losun gróðurhúsalofttegunda vegna notkunar jarðefnaeldsneytis og vegna aksturs samkvæmt akstursdagbók.
- Losun vegna vinnutengdra flugferða starfsmanna.
- Losun gróðurhúsalofttegunda vegna ferða starfsmanna til og frá vinnu.
- Magn úrgangs frá starfsemi Reykjavíkurborgar.
- Kolefnisbinding vegna trjáræktar í borgarlandi.

LOFTSLAGSSTEFNA REYKJAVÍKURBORGAR

REYKJAVÍK KOLEFNISHLUTLAUS 2040

AÐGERÐIR

SAMGÖNGUR

LANDNOTKUN

VITUNDARVAKNING

ÚRGANGSMÁL

AÐLÖGUN AÐ LOFTSLAGSBREYTINGUM

REKSTUR REYKJAVÍKURBORGAR

Mynd: Þjóðviljinn 1977 /
Ljósmyndasafn Reykjavíkur

SAMGÖNGUR
„Bílaumferð og
almenningssamgöngur
verði laus við losun
gróðurhúsalofttegunda
árið 2040“

SAMGÖNGUR

Setja fram áætlun um hvernig strætó og væntanleg Borgarlína geti alfarið gengið fyrir orkugjöfum sem eru lausir við losun gróðurhúsalofttegunda

Regluverk Reykjavíkurborgar og fyrirtækja í eigu hennar verði rýnt með það að markmiði að ryðja úr vegi hindrunum fyrir rafvæðingu samgangna og auðvelda innleiðingu þeirra.

Stefnt verði að því að draga úr samgöngum með áherslu á rafræna þjónustu borgarinnar fyrir einstaklinga, fjölskyldur og fyrirtæki. Stuðlað verði að því að frístundatilboð og þjónusta sem ekki er rafræn verði veitt sem næst notendum eða gerð aðgengileg með vistvænum fararmátum innan hvers borgarhluta í gegnum staðsetningu þjónustunnar, fyrirkomulag samgangna og með gerð hverfisskipulags fyrir öll hverfi.

SAMGÖNGUR

Stutt verður við orkuskipti í samgöngum og stuðlað að aukinni hlutdeild rafvæddra samgangna í samvinnu við Orkuveitu Reykjavíkur, m.a með því að:

Standa fyrir uppsetningu hleðslustöðva í bílastæðahúsum borgarinnar.

Setja upp hleðslustöðvar við valdar byggingar á vegum borgarinnar fyrir gesti og starfsfólk.

Reykjavíkurborg vinni með OR að hugmyndum um uppsetningu hleðslustöðva í hverfum.

SAMGÖNGUR / ORKUSKIPTI

Unnin verður áætlun til að stytta vegalengdir og draga úr umferð vegna flutnings jarðefna vegna byggingaframkvæmda. Auknir sjóflutningar koma til greina. Í þessu skyni verði unnið umhverfismat á frekara grjótnámi og jarðefnavinnslu í Geldinganesi. •

Stefnt verði að rafvæðingu Faxaflóahafna og í því skyni sóst eftir samstarfi við ríki, orkusölufyrirtæki og aðrar hafnir.

Unnin verði að snjallvæðingu bygginga og innviða borgarinnar til að stuðla að orkusparnaði og draga úr sóun auðlinda, m.a. í samvinnu við Félagsbústaði.

SAMGÖNGUR / ORKUSKIPTI

Unnin verði áætlun og skilgreindir hvatar sem miða að fækkun bensínstöðva. Markmiðið verði að dælur fyrir jarðefnaeldsneyti innan borgarmarkanna verði 50% færri árið 2030 og verði að mestu horfnar árið 2040.

Gerð verður fýsileika könnun fyrir vindmyllugarð innan borgarmarkanna í samvinnu við Orkuveitu Reykjavíkur.

Unnin verði skógræktaráætlun fyrir Geldinganes og Kjalarnes, meðal annars m.t.t. skjólmyndunar og framtíðarsýnar um nýtingu og skipulags svæðisins. Þar fái skólar, stofnanir og fyrirtæki borgarinnar reiti til gróðursetningar og kolefnisjöfnunar á starfsemi sinni.

70.000

SVIÐSMYNDAGREINING

A – Vöxtur út á við

Óbreytt ferðamynstur

B – Vöxtur mestur inn á við

Viðsnúningur í ferðamynstri

C – Vöxtur inn á við

Bylting í ferðamynstri

Sviðsmyndir – forsendur um stofnkostnað til 2040

A

milljarðar kr.	Miðmat
Stofnbrautir	97
Strætisvagnar	Óverulegur stofnkostnaður

B

milljarðar kr.	Miðmat
Stofnbrautir	29
Almenningssamgöngur ef léttlest	65
Almenningssamgöngur ef BRT	30
Alls:	59-94

C

milljarðar kr.	Miðmat
Stofnbrautir	19
Almenningssamgöngur ef léttlest	65
Almenningssamgöngur ef BRT	30
Alls:	49-84

Í öllum sviðsmyndum er g.r.f. að fjárfest verði í **stofnstígakerfi** fyrir hjólandi og gangandi í samræmi við sameiginlega sýn sveitarfélaganna og Vegagerðarinnar frá hausti 2012.

BORGARLÍNA

6/1/2011 7:10:17 pm
Image IBCAO
Data SIO, NOAA, U.S. Navy, NGA, GEBCO
Image © 2016 DigitalGlobe
Image © 2016 TerraMetrics
Google earth
Tour Guide
2004
Imagery Date: 9/24/2015 64º08'50.25" N 21º53'49.11" W elev 9 m eye alt 10.97 km

HJÓLREIÐAÁÆTLUN

VITUNDARVAKNING

Verkefni til að draga úr matarsóun verður sett af stað í tengslum við Nýtniviku 2016

Settur verður upp vefur til að efla almenna þekkingu á því hvernig draga megi úr losun gróðurhúsalofttegunda og gera heimili kolefnishlutlaus.

Við gerð heildstæðrar matarstefnu verði sett fram áfangaskipt áætlun fyrir lok árs 2017 til að efla staðbundna matarmenningu, -framleiðslu og –ræktun.

Íbúar fái fræðslu um og hvatningu til að stunda heimajarðgerð

GRÆN FRÆÐSLA OG UPPLÝSINGAGJÖF

ÚRGANGSMÁL

Úrgangsflokkum á grenndarstöðvum verður fjölgað á tímabilinu í samræmi við aðgerðaráætlun í úrgangsmálum.

Lokið verður við byggingu gas- og jarðgerðarstöðvar árið 2018.

Hafin verður söfnun á lífrænum úrgangi árið 2019 þegar gas- og jarðgerðarstöðin verður risin.

ÚRGANGSMÁL

GRÆN TUNNA
FYRIR PLAST
SJÁ NÁNAR
BLÁ TUNNA
FYRIR PAPPÍR
SJÁ NÁNAR
GRÁ TUNNA
FYRIR BLANDAÐAN ÚRGANG
SJÁ NÁNAR
SPARTUNNA
MINNA MAGN – LÆGRA VERÐ
SJÁ NÁNAR

AÐGERÐIR TIL AÐ AÐLAGAST LOFTSLAGSBREYTINGUM

Kortleggja helstu áhættuþætti, þ.m.t. flóðasvæði, setja inn í skipulag og gera áætlun um nauðsynlegar mótvægisaðgerðir

Innleiða blágrænar ofanvatnslausnir og gera ráð fyrir grænum lausnum við flóðavarnir auk tæknilegra lausna

OFANVATNSLAUSNIR ÚR VOGABYGGÐ

ENDURHEIMT VOTLENDIS

VISTFERILSGREINING OG BREEAM

VA arkitektar

REKSTUR REYKJAVÍKURBORGAR

TAKK FYRIR